

DECIZIE

13 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinînd recursul declarat de către Inspectoratul de Poliție Bălți,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Margarint Vasile
împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni,
Inspectoratul de Poliție Bălți, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Stolearciuc
Andrei cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2016, prin care a fost
respinsă cererea cu privire la explicarea deciziei Curții de Apel Bălți din
23 octombrie 2015,

c o n s t a t ă:

La 17 august 2013, Margarint Vasile a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Comisariatul municipal de Poliție Bălți (actualmente Inspectoratul de Poliție
Bălți) și CIA „Transelit” SA cu privire la repararea prejudiciului material și moral
(f. d. 2-3, vol. I).

În motivarea acțiunii a indicat că prin decizia D/D 03/06-2011-BL (RCA) cu
privire la plata despăgubirii de asigurare a CIA „Transelit” SA, i-a fost refuzat în
achitarea despăgubirii de asigurare, din motiv că persoana asigurată Stolearciuc Andrei
nu a fost recunoscut vinovat și sancționat pentru comiterea accidentului rutier din
02 septembrie 2010.

Solicită încasarea de la CIA „Transelit” SA a prejudiciului material în sumă de
236 250 lei și a prejudiciul moral în sumă de 100 000 lei.

La 08 mai 2014, Margarint Vasile a depus cerere de chemare în judecată
suplimentară împotriva Ministerului Justiției al RM, CIA „Transelit” SA, Stolearciuc
Andrei cu privire la repararea prejudiciului material și moral (f. d. 85, vol. I).

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 05 septembrie 2010 a avut loc un
accident rutier în rezultatul căruia automobilul său de model „Opel Combo” cu
numărul de înmatriculare SG AL 966, în timpul staționării a fost tamponat de
automobilul de model „Mercedes C-120” cu numărul de înmatriculare ED BC 891,
care era condus de Stolearciuc Andrei. Vinovat de producerea accidentului a fost
recunoscut Margarint Vasile, care a fost sancționat cu o amendă în mărime de 40
unități convenționale, ceea ce constituie 800 lei.

Susține că la data de 20 septembrie 2010 a contestat procesul-verbal și decizia emisă de către agentul constatator, procesul contravențional fiind încetat prin hotărârea Judecătorei Bălți din 14 februarie 2011.

Argumentează că, pîrîtul Stolearciuc Andrei la momentul producerii accidentului rutier deținea polița de asigurare AK0042381 din 28 decembrie 2009 eliberată de CIA „Transelit” SA dar din motivul că Stolearciuc Andrei nu a fost recunoscut vinovat, compania de asigurări a refuzat să întocmească dosarul de daune și să-i restituie despăgubirile de asigurare suportate.

Invocă că s-a adresat la procuratură, la compania de asigurări și la Ministerul Afacerilor Interne în vederea soluționării cazului dat.

Prin urmare, la data de 05 martie 2013 pîrîtul Stolearciuc Andrei a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) Cod contravențional, iar compania de asigurări a decis unilateral valoarea pagubei autoturismului reclamantului în sumă de 2533 lei, însă susține că pentru reparația automobilului a suportat cheltuieli în sumă de 4465 lei, fapt ce se confirmă prin actul de prestare a serviciilor de reparație eliberat de SA „Autocompact-Nord”.

Consideră că tergiversarea examinării cauzei se datorează toleranței agentului constatător, iar prejudiciul material și moral pentru acțiunile acestuia urmează a fi încasat de la Ministerul Justiției al RM.

Solicită reclamantul, prin cererea de chemare suplimentară, încasarea de la Ministerul Justiției al RM a sumei de 535,8 lei cu titlu de prejudiciul material apărut în urma inflației și 6000 lei cu titlu de prejudiciul moral, încasarea de la CIA „Transelit” SA a prejudiciului material în sumă de 1932 lei, încasarea de la Stolearciuc Andrei a prejudiciului moral în mărime de 6000 lei și încasarea de la pîrîți a cheltuielilor de judecată ce vor fi suportate la examinarea acțiunii civile.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți din 10 decembrie 2014, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat de la Inspectoratul de Poliție Bălți în beneficiul lui Margarint Vasile prejudiciul moral în sumă de 3000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 lei. În rest pretențiile au fost respinse (f. d. 160-166, vol. I).

La 31 decembrie 2014, Inspectoratul de Poliție Bălți a depus cerere de apel nemotivată, iar la 31 ianuarie 2015 și cererea de apel motivată împotriva hotărîrii primei instanțe solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de respingere integrală a acțiunii (f. d. 168, f. d. 173).

La 12 ianuarie 2015, Margarint Vasile a depus cerere de apel nemotivată, iar la 18 februarie 2015 și cererea de apel motivată împotriva hotărîrii primei instanțe solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe și încasarea de la pîrîți a cheltuielilor suportate la judecarea pricinii în cauză conform cererii de chemare în judecată (f. d. 170, f. d. 187).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 23 octombrie 2015, a fost admis apelul depus de Inspectoratul de Poliție Bălți.

S-a casat parțial hotărîrea Judecătorei Bălți din 10 decembrie 2014 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Margarint Vasile împotriva CIA „Transelit” SA, Inspectoratul de Poliție Bălți, Ministerul Justiției al RM și Stolearciuc Andrei privind repararea prejudiciului material și moral, în partea referitoare la admiterea parțială a pretenției lui Margarint Vasile și încasarea de la Inspectoratul de Poliție Bălți în beneficiul lui Margarint Vasile a prejudiciului moral în sumă de 3000 lei, cât și a cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică în sumă de

1000 lei, și în această parte s-a emis o nouă hotărâre, prin care a fost încasat din contul Inspectoratului de Poliție Bălți în beneficiul lui Margarint Vasile prejudiciul moral în sumă de 3000 lei și cheltuielile de judecată pentru asistența juridică în sumă de 1000 lei. În rest hotărârea a fost menținută.

Totodată, a fost respinsă cererea de apel înaintată de Margarint Vasile (f. d. 43, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2016, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Inspectoratul de Poliție Bălți privind explicarea Deciziei Curții de Apel Bălți din 23 octombrie 2015 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Margarint Vasile împotriva CIA „Transelit” SA, Inspectoratul de Poliție Bălți, Ministerul Justiției al RM și Stolearciuc Andrei privind repararea prejudiciului material și moral (f. d. 77-80, vol. II).

La 25 mai 2016, Inspectoratul de Poliție Bălți a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 16 februarie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate, prin care a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Inspectoratul de Poliție Bălți privind explicarea deciziei Curții de Apel Bălți din 23 octombrie 2015 (f. d. 91-93, vol. II).

În motivarea recursului a invocat că Curtea de Apel Bălți a lăsat fără careva modificări hotărârea judecătorească și a indicat o soluție similară cele adoptate de Judecătoria Bălți.

Menționează că explicarea hotărârii este justificată de faptul că conține dispoziții contradictorii, iar faptul dat face imposibilă executarea acesteia în momentul în care tot instanța admite cererea de apel înaintată de Inspectoratul de Poliție Bălți.

Sușine că nu este de acord cu motivarea din încheierea contestată potrivit căreia instanța de apel a invocat că nu sunt dispoziții contradictorii în hotărâre din considerente că instanța de apel a casat parțial hotărârea primei instanțe conform art. 386 alin. (1) lit. d) CPC, din motivul că de fapt instanța de judecată nu a emis o hotărâre nouă asupra litigiului examinat.

Totodată, recurentul invocând reglementările art. 116 CPC, solicită repunerea în termenul de atac cu recurs din motiv că Inspectoratul de Poliție Bălți a solicitat de mai multe ori eliberarea copiei încheierii contestate, însă a recepționat copia încheierii din 16 februarie 2016, doar la 03 mai 2016.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

După cum denotă actele cauzei, încheierea Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea cu privire la explicarea deciziei Curții de Apel Bălți din 23 octombrie 2015, a fost emisă la 16 februarie 2016.

Tot materialul probator și anume scrisoarea de însoțire, atestă că copia încheierii recurate a fost recepționată de către recurent la data de 17 februarie 2016, fapt confirmat de acesta prin semnătura și ștampila aplicate pe versoul copiei scrisorii de însoțire nr. 3530 (f. d. 81-verso).

Cu toate acestea însă, recursul împotriva încheierii menționate, a fost declarat de către Inspectoratul de Poliție Bălți doar la data de 25 mai 2016, respectiv în afara termenului legal prevăzut de art. 425 CPC.

Este de menționat că faptul depunerii recursului în afara termenului legal, se atestă prin însuși solicitarea recurentului cu privire la repunerea recursului în termenul de declarare, care, însă se constată a fi una neîntemeiată, deoarece recurentul nu a invocat nici un motiv, în sensul art. 116 CPC, care ar justifica neîndeplinirea actului de procedură în termen și ar constitui temei pentru repunerea recursului în termen.

Or, din sensul art. 116 alin. (1) și (3) CPC rezultă că, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

De altfel, însuși invocarea recurentului în cererea de recurs precum că a recepționat copia încheierii contestate, doar la data de 03 mai 2016, atestă încă o dată în plus că recursul depus de ultimul la 25 mai 2016 este cu încălcarea termenului prevăzut de lege.

Acesta deoarece, avînd la cunoștință despre data emiterii încheierii instanței de apel, precum și soluția acesteia, Inspectoratul de Poliție Bălți urma să întreprindă măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a contesta în termen hotărîrea judecătorească, pe cînd recepționînd copia încheierii recurate încă la data de 17 februarie 2016, și repetat la 03 mai 2016, recurentul s-a adresat doar la data de 25 mai 2016, astfel abuzînd de drepturile sale procesuale.

Drept care este dedus și din prevederile art. 56 alin. (3) CPC, care indică că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

La fel și art. 61 alin. (1) CPC prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În această ordine de idei este cert că, depunînd cererea de recurs împotriva încheierii instanței de apel în afara termenului legal, recurentul Inspectoratul de Poliție Bălți a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională, fapt ce impune, respingerea cerinței de repunere în termen a recursului ca fiind neîntemeiată.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica

rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a încheierii judecătorești emise în instanța de apel și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărîrea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (3 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărîri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rînd instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărîrii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pîrți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Astfel, pentru considerentele menționate și avînd în vedere faptul că recurentul, fără motive întemeiate, a depus cererea de recurs în afara termenului legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de repunere în termen a recursului și de a respinge recursul declarat de Inspectoratul de Poliție Bălți ca tardiv.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge cererea Inspectoratului de Poliție Bălți cu privire la repunerea în termen de declarare a recursului.

Se respinge recursul declarat de Inspectoratul de Poliție Bălți ca fiind depus cu omiterea termenului de prescripție.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari